

פגישה בהשתתפות הנשיא [קרטר], סגן הנשיא [מונדייל], ואנס, בז'ז'ינסקי, ראש הממשלה,
דיין, עזר [ויצמן] וברק. 10.9.78

הנשיא: ואנס הביא את הצעתנו, וברצוני לומר מספר מילות הקדמה. אין צורך לומר כמה חשובה פגישה זו לקמפ דייוויד בכלל, וכמה העולם מחכה להצלחה, ומה יהיו התוצאות לכישלון. הניסיון שלנו עד כה הוא כבר הישג, ש-12 חודשים לפני כן לא אפשר היה לצפות לו. אני מאמין שראינו בסאדאת ובבגין רצון כנה לשלום, אחרת לא הייתי מנסה להביא לפגישה זו. פגישה וכישלון היא כשלעצמה חמורה. לדעתי, על כל העניינים המהותיים מנקודת מבטה של ארה"ב, אני רואה מספיק גמישות להסכם. אני מבין שיש מספר נקודות שלנו שאינן חשובות, אך לכם ולמצרים נראות חשובות. מטרת פגישותיי הפרטיות עם סאדאת ובגין היתה לקבל מושג ברור כיצד אתם חושבים על הבעיות שבמחלוקת, וכתוצאה מכך העלינו על הכתב מה שאני חושב ויועצי מסכימים הינו reasonable document [מסמך הגיוני] כדי להביא שלום למזרח התיכון. יש מילים וביטויים ועקרונות והצעות ספציפיות, אשר לא תסכימו עימהן בקלות. יש גם מילים, ביטויים ועקרונות שסאדאת ובגין יתקשו לקבל, בעיקר בשל עמדות ישנות שקשה לשנות ולא משום [מילה לא ברורה] על שלומכם וטובת עמכם. צריך להיות רצון של שני הצדדים לקבל לשון 242, רק פרט לאזהרה לא להוציא הלשון מהקשר. מטרתי תיכשל אם ישלל לשון 242. יש הסכמים נוספים הדרושים. סאדאת אמר שאם ירדן לא תיכנס למו"מ, הוא סאדאת ימשיך במו"מ, והמינהל [administration] של תקופת הביניים יעשה על-ידו. סאדאת קיבל מכתב מחוסיין הבוקר האומר שאם השיחות יצליחו, הוא מוכן להצטרף ללא איחור. הוא כמובן יצטרך לעיין. יש בעיות משני הצדדים – ואמרתי זאת לבגין ואומר זאת כאן – סאדאת שהגיע לכאן אמר שהוא אינו מאמין שבגין רוצה לחתום על הסכם שלום, שישראל רוצה להחזיק בקרקע בסיני וביו"ש, ושעמדת ישראל כולה מבוססת על אי ניהול מו"מ בתום לב. אמרתי לסאדאת שהוא טועה. ישראל רוצה שלום ורוצה הסכם. נקודתי האחרונה: ההסכם בין ישראל למצרים, גם בלא השתתפות שכנים אחרים, יהיה החלק העיקרי להבטחת בטחונה של ישראל. במקרה זה אין כל הגיון מנקודת מבטם לתקוף את ישראל. לכן לקבל הסכם ממצרים, המקובל על ישראל, יבטיח את העיקר שאתם רוצים. זה יהיה כמובן שלב ראשון להסכם, אח"כ עם ירדן, לבנון וסוריה. אציג מסמך זה לסאדאת בערב לאחר קבלת הערותיכם. תקוותי היא שתמעטו minimize על דרישותיכם לשינוי אח"כ אצטרך לשכנע את סאדאת לסיבות השינוי. היו נא גמישים. אין לי מושג אם סאדאת יקבל את דעתי. לא עברתי על כך עמו באותה יסודיות עמכם. זו הזדמנות. השמטנו שלושה פריטים: 1. בעיית הריבונות על יו"ש. ענין זה לא צריך לפתור בקמפ דייוויד. 2. עניין ההתנחלויות בענין יו"ש וגולן. עניין זה עניין כל כך מסובך שצריך לטפל בו בנפרד. 3. ההסכם בענין סיני. אני יודע שסאדאת דיבר על כך עם עזר ולא היה פתוח forthcoming כמו בעבר. ברצוני לעזוב את קמפ דייוויד עם הסכם על סיני ועם הסכם על ההתנחלויות. אם תחליטו כי תרצו שאנסה לקחת עמדתכם על פינוי ולשוחח עם סאדאת כדי שיקבלה, אני מוכן לעשות כן. כמובן אשמח שתעשו זאת במישרין. לא ארצה שנעזוב קמפ דייוויד בלי הסכם על סיני. אני מציע שתקראו למסמך

ואח"כ אקרא כל פסקא ותוכלו להעיר הערות ולשאול שאלות. הקדשנו זמן רב למסמך אך הוא לא קדוש. אבל ארצה שתמעטו בהערות טכניות.

רוחה: המסמך המצרי ומסמך זה שיוגש לנו והמסמך שלנו עשויים לקבוע את הביטחון והחיים של תושבינו. לכן אבקש שלא להשיב כעת אלא לעשות הפסקה ולתת לנו אפשרות לעיין בו, במידת הרצינות המתחייבת. יש כאן יסודות חיוביים ויש כאן יסודות שעלולים ליצור סיכון גדול לעתיד ישראל. לכן אנחנו צריכים לעיין במסמך במלוא הזהירות. לא במקום. לא נבקש שבוע או חודש אלא ערב או לילה. נצטרך לבחון כל שורה וכל מילה, כמו שהדבר נשקל על ידכם. אחריותנו גדולה וכבדה ולכן נצטרך זמן לעיין בכל שורה ובכל מילה, כדי לתת את התגובה שלנו בכל הפתיחות.

ולכן אבקש לדחות שיחתך עם המצרים, בעיקר לאור מה שקראתי במכתב של קודמך לקודמי מה-1.9.75. האומר: "Should the U.S. desire [in the future to put forward proposals of its own, it will make every effort to coordinate with Israel its proposals with a view to refraining from putting forth proposals that Israel would consider unsatisfactory]"

אבקש לתת לנו ההזדמנות המינימלית ללמוד ולתת הערות. נצטרך לעיין בזהירות. זה אינו עניין של מילים אלא של חיים. זה נכון גם בלי מכתבו של פורד, ודאי על יסוד ההתחייבות של פורד, המשלחת הישראלית תצטרך לומר מה הן הנקודות שישראל לא תקבל או אינן לרוחה.

האימפרוביזציה הטובה ביותר היא המוכנה אך לא ארצה להוציא הערות מהשרוול. יתכן שנצטרך לתת מסמך שלנו עם תכנית מצרים שטרם הגבנו עליה, אם כי הערתי עליה בשיחה משולשת.

המסמך המצרי הוא לפרסום. אתה אמרת לי שהמסמך האמריקאי גם הוא לפרסום. לכן נצטרך לחשוב על מסמך ישראלי. הוא כתוב. בינתיים עברו 9 חודשים. הכנסנו שינויים. בינתיים יש

יסודות נוספים כי סאדאת הציג מסמך שהוא הקיצון entrenched [מתחפר] ולא קביל על ישראל, ואתה אמרת [לא קביל] גם עליך. ואנחנו צריכים להגיב. ברצוננו להביא תכנית חיובית שאנו נביא.

אם כל המסמך נפרסם, אני רוצה שיפורסם גם שלנו. כבר אני אומר כעת, שאני עוזב החדר מאד מודאג. ארצה לחשוב ולהתייעץ ואח"כ נשוב ונאמר מה ניתן לקבל ומה לא. תן לנו הערב. נבוא

אליך הערב. נניח ב-10. אין לי התנגדות שתלך לסאדאת הלילה. אנו זקוקים למס' שעות 4-5, כדי לקרוא מחדש. פשוט כי אנחנו רוצים הסכם. אני זוכר מה כתוב בהסכם. אך ברצוני לומר שיש 3

משלחות. כולן רוצות בהצלחה. אף לא אחת כמונו. אין אומה שרוצה בשלום יותר מאתנו ולהשיג זאת עם סאדאת ולהמשיך עם ירדן ולבנון. אנחנו רוצים בהצלחת קמפ דייוויד למען המדינה

וילדינו, וגם למען מצרים, וגם למען הפרסטיגיה [מילה לא ברורה] של הנשיא שלכם, זהו יסוד לחוזקו של העולם החופשי. לא רק שאנחנו רוצים בשלום אלא אנו רוצים שבעוזבינו את קמפ

דייוויד יהיה יסוד cornice של הצלחה. נשקול האינטרסים החיונים של עמנו שסבל יותר מדי, ושלא יהיה חשוף לסכנות חדשות. לקחנו זאת בחשבון. נרצה בהצלחת הוועידה. תודה.

קרטר: כמובן שאתייחס לבקשתך כאשר [2 מילים לא ברורות] ברצוני להסביר את השינויים לעומת עמדת סאדאת, את הסיבות ללשון [מילה לא ברורה] המסמך. זה לא מסמך שהוכן באופן

שכל צד ישנה אותו באופן יסודי. הוא קשה לכם לקבלו אך גם לסאדאת. יש כאן לשון שהיא קריטית crucial לכם ולסאדאת. ניסיתי לראות מה ישראל רוצה וצריכה. האחד הוא סוג השלום

שיהיה עמיד וקבוע ובעיקר הוא יחתם עם מצרים כפי שמופיע בסעיף 1. העיקר הוא שישראל תקבל הכרה מהעולם הערבי, הכרה לה ציפיתם מזמן. יבטיח לכם ביטחון כפי שהגדרתם בעת

מו"מ שיוסכם בעתיד. ה-total withdrawal לא הוכנס. הוצאנו את minor modifications כדי

למנוע ויכוח עמכם. רציתם מו"מ ישיר בלי כבלים והשגתם זאת כבר. גישה לסואץ, ערביות של מועצת הביטחון, מעבר בטיראן וכן שחיים האנשים [בגדה המערבית] West Bank יוכלו לעבור לצד השני. ירושלים לא מחולקת, נגמר החרם הערבי. הסכם שסאדאת לא הכניס כאן היא אי מעבר צבא מעבר למיתלה [גידי] דבר שלא תוכלו להשיג בלי מלחמה. כמובן 3-4 שעות שביקשתם הוא סביר. אשאל את סאדאת אם הוא יחכה עד למחר בבוקר, ואני מקווה שיסכים למרות שהבטחתי לו היום, אינני מצפה שמה [מילה לא ברורה] יסוכמו היום, כי צריך להסכים בינך לבין סאדאת. אם לא תהיה הסכמה, הרי המסמך האורגינלי לא יפורסם. לכן, כעיקרון, ברצוני לומר שהבעיות העיקריות, פרט לביטחון, לא אכפת לי. לא אכפת לי 1000 התנחלויות בסיני או 100,000 תושבים ביו"ש. לא אכפת לי אם תחזירו לירדן. לי לא אכפת אם תסכימו עם ירדן. זהו זה. אין לי עמדה אמריקאית שונה ממה שאתם וירדן, אתם ומצרים תסכימו. מטרתנו היחידה להביא רעיונות ניגודים להאחדה. עסקתי ב-18 חודשים האחרונים לשכנעו [שתי מילים לא ברורות]... שיש לכם זכות לבטחון. עשינו הרבה התקדמות. אני מבקש ממך כי עד כמה שאפשר לדבוק בלשון זו. אם יש חסר בלתי נסבל - אעשה הכל כדי להכניסם ולנהל מו"מ עם סאדאת לשם כך, ותוכלו לקרוא לסאדאת במישרין כדי לשנותו. ברצוני לסגת מהתהליך ולא להיכנס לתוכו עוד יותר. הערכת היא שמסמך זה לוקח בחשבון את כל הצרכים של ישראל, ושיקול דעתי הוא שבמסמך בסיסי זה אוכל לשכנע את סאדאת. הוא לא ראה המסמך ולא שוחחתי עמו על כך.

רה"מ: לכל המאוחר ב-10. אתן לך דוגמא לאישיו. בעמ' 3 הנך מכניס העיקרון של

inadmissibility of the acquisition [of territory by war]

קרטר: גם זה בהקדמה כאן.

רה"מ: ואח"כ יש משפט נוסף: ניהול מו"מ המבוסס על negotiation based on this principles. הסכמת שלא לדבר על minor modifications. אבל כאן אפילו זאת איננו. הנשיא: נשמח להכניס.

רה"מ: אם זה מופיע, לא נוכל להיות אפילו עם רגל אחת בגולן ובעזה.

בענין זה אני מקריא ממכתבו של פורד. The U.S. will support the position [that an overall settlement with Syria in the framework of a peace agreement must assure Israel's security from attack from the] Golan Heights. ....

הנשיא: אינני נכנס למה שיקרה בגולן.

רה"מ: לפי סעיף 3 לא נוכל לקבל הבטחה, כי ב-1967 היתה מלחמה ואין רכישה במלחמה. הרי שאין לנו דריסת רגל. אין לוקחים בחשבון שעזה נלקחה ע"י מלחמה ויו"ש במלחמה. יוצא שבמקרה אחד יש רכישה במלחמה ובמקרה אחר לא. לזה התכוונתי כשאמרתי בעניין אחריותנו לביטחון ישראל. לשם כך הבאנו הצעתנו בעניין ביטול ונסיגה של המינהל של הממשל הצבאי.

הבנתי שלעניין 242 במשך 5 שנים זה מספיק. כאן תכנינו נדחית הצידה.

הנשיא: כוונתנו איננה לנסיגה מלאה.

בז'יניסקי: הגבול צריך להיקבע במו"מ ולא במלחמה.

בגין: אז למה כתוב הקטע בעניין acquisition.

הנשיא: האם הינך מתנגד לקטע זה?

בגין: לא, כי אני מבין בזה שזו מלחמה של aggression.

נשיא: לדעתי ביטוי זה צריך להיות במסמך. הכנסנו זאת ב-preamble, שכן כך זה ב-242. אם תרצו להוציא זאת מה-preamble, אז אין כל דרך שסאדאת יוכל להסכים. לסרב להשתמש בביטוי שב-242 יבטיח כישלון. אינני אומר שלא נוכל לשנות הביטוי. אין כוונתנו לומר שתסכימו לסגת מכל השטחים אבל להוציא הביטוי מכיוון שאולי סוריה תפרש זאת – אז אין לאן ללכת. בגין: אם נוציא דוקטרינה זו ממקומה בהקדמה ולכן לא נוכל להסכים לה, שכן אח"כ באה האינטרפטציה. זכותה של ישראל היא לדרוש שינוי בטריטוריה. אומרים שאנחנו רוצים התפשטות. הצענו למצרים 22 אלף קמ"ר. נשיא: אם כך, מה שאתה אומר, אז סאדאת צודק שאתם רוצים אדמה. בגין: אין תביעה כזו שלנו. אפילו לק"מ אחד. נשיא: הסכמת שזו אדמה מצרית. איננו מונעים כל מו"מ על ה-West Bank ועזה. אין כאן הנחה שאתם צריכים לחזור לגבולות הישנים. חשבנו להכניס minor modifications, הוצאנו זאת לפי בקשתכם. בגין: דיין אמר לוואנס: אין מה להסתיר. ביטחון כולל שטחים. אבל זה לא נכון מה שסאדאת אומר שאנו רוצים אדמה. אנחנו מחזירים 22 אלף ק"מ. ולגבי יו"ש איננו מפעילים החוק הישראלי. אז איזו קרקע אנחנו לוקחים? וואנס: כשתלמד – תראה שיהיו לך מחשבות אחרות. סעיף 10. רה"מ: אז יש שני משפטים נוגדים. נשיא: נעבוד עמכם למנוע ניגוד.

(המשך המסמך כולל מחשבות להמשך הדיון מתוך המסמך האמריקאי + תיקונים ורעיונות של השופט ברק עצמו באנגלית. בסוף, מסי' הערות וחילופי מילים בעברית)